

[Økonomiministeren.]

den 30. april, var også udtryk for regeringens bestræbelser for at sætte ind over for ting, vi kan betegne som grundlæggende skævheder i vores økonomi, og her var det den måde, hvorpå vores indkomstdannelse foregår, det drejede sig om, det var kapløbet om at få lønninger og andre indkomster forhøjet, dette kapløb, der sker på en sådan måde, at omkostningsniveauet hele tiden presses relativt hurtigt i vejret her i landet sammenlignet med udviklingen i de lande, vi skal konkurrere med. Det har vi set op igennem 1960'erne. Der er ingen tvivl om, at det har bidraget til vore permanente vanskeligheder med betalingsbalancen. Hele dette kapløb med nominelle indkomststigninger bidrager til, at befolkningen hele tiden forøger forbruget lidt mere, end produktionsstigningerne tillader, med andre ord på forskud bruger næste års stigning i produktionen.

Nu er der mange led i denne indkomstdannelse, og jeg skal klart sige, at den automatiske dyrtidsregulering er kun ét led, og det er ikke nødvendigvis det mest betydningsfulde led, hvis man måler det ved den procent af lønstigningen, som skyldes henholdsvis dyrtidsregulering, overenskomstfornyelser og lønghidning. Men det er nu engang sådan, at i visse situationer kommer selve automatikken i dyrtidsreguleringen vældig meget på tværs af den øvrige økonomiske udvikling og politik, og det er jo, hvad vi oplever nu i sommer. Vi oplever nu, at der på den ene side er hårdt brug for en stramning af efterspørgslen, af hensyn til betalingsbalancen er hårdt brug for at holde igen på omkostningsudviklingen for at udnytte eksportkonjunkturerne i udlandet, men i netop denne situation risikerer vi, at der udløses to dyrtidsportioner, og i tilgift til den lønstigning, som arbejdstidsnedsættelsen medfører, vil det, som det fremgik af statsministerens redegørelse i formiddags, medføre en 4 pct.s lønstigning til september. Det havde været rigtigt, om det havde været muligt for arbejdsmarkedets organisationer at acceptere at standse denne farlige og meningsløse udløsning af lønstigninger. Farlig er den, fordi den belaster omkostningsniveau og betalingsbalance i en sårbar situation, meningsløs er den, fordi lønmodtagerne ikke opnår en fordel ved denne regule-

ring, som står i noget rimeligt forhold til den belastning, som den medfører på omkostningssiden.

Der er én ting, jeg er overbevist om, og det er, at efter statsministerens oplæg den 30. april er der noget, der er kommet til at stå klart for meget store dele af befolkningen, noget, der vil blive stående efter dette oplæg, nemlig det åbenlyse misforhold, der er mellem de 22 øre for den typiske pristalsportion, og så den reale gevinst for dem, der modtager portionen, på 5 øre, for faglærte arbejdere i virkeligheden mindre end det, om overhovedet noget. Denne beregning er faktisk rigtig. Hr. Per Hækkerup havde nogle betragtninger om, at 9 af de 22 øre gik i producenterens lommer, og jeg forstod det sådan, at det var noget, som berigede erhvervslivet, men sandheden er jo, at det drejer sig om en omkostningsstigning på 22 øre; og at den udløser en prisstigning på en 8-9 øre, er dog ikke udtryk for, at erhvervslivet beriger sig derved, det er simpelt hen den helt nødvendige dækning for omkostningsstigningen, hvis produktionen skal opretholdes.

Jeg gentager, at den automatiske pristalsregulering kun er ét led i hele problemstillingen. Den er nok det led, der stærkest symboliserer så at sige hele mekanikken i inflationsudviklingen, og i en periode, hvor stigende priser udefra bidrager til at svække betalingsbalancen og gøre landet fattigere, er det en umulig tanke, at man vil holde den altovervejende del af den danske befolkning skadesløs for virkningerne af dette. Vi har i mange år ladet sorteper gå videre til valutabalancen, har måttet klare det ved stadig stigende gældsstiftelse. Det er en måde, hvorpå vi stadig kaster byrderne over på fremtiden, samtidig med at vi bringer nutidens beskæftigelse i fare derved.

Indkomstpolitik føres allerede på adskillige områder over for erhvervslivet, således gennem pris- og avancelovgivningen. Men hovedområdet for lønfastsættelsen, det private arbejdsmarked, er det kun muligt at påvirke indirekte gennem den økonomiske politik, kun muligt at påvirke på den indirekte og ufuldkomne måde, at man gennem penge- og finanspolitik kan påvirke efterspørgslen efter arbejdskraften. Vi ønsker alle sammen fuld beskæftigelse, men skal den fastholdes, tror jeg, det bliver nødven-